

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 235.173 van 21 juni 2016
in de zaak A. 213.842/X-15.965.**

In zake : 1. Carlo ACKERMANS
 2. de BVBA HET SPRINGPAARD
 3. Joseph VAN CASTER
 4. Filip HUYBRECHTS
 5. Guy de LAVELEYE
 6. Theo HULENS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Johan Verstraeten
 kantoor houdend te 3000 Leuven
 Vaartstraat 68-70
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Isabelle Cooreman
kantoor houdend te 1082 Brussel
Keizer Karellaan 586/9
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 26 september 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 23 mei 2014 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland: natuur-, bos- en landbouwgebieden “Heverleebos en Meerdaalwoud”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 maart 2016.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Anouk Janssens, die *loco* advocaat Johan Verstraeten verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Liesbeth Peeters, die *loco* advocaat Isabelle Cooreman verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De eerste verzoekende partij is eigenaar van een perceel gelegen te Oud-Heverlee (Blanden), Rooikapelstraat 41, kadastraal bekend sectie B, nr. 70/r.

3.2. De tweede verzoekende partij is eigenaar van percelen gelegen te Bierbeek, Oude Geldenaaksebaan 14, kadastraal bekend sectie C, nrs. 545/a, 546/d, 548, 549/d, 549/e, 564/b, 564/c, 565/b en 565/c.

3.3. De derde verzoekende partij is eigenaar van percelen gelegen te Bierbeek, kadastraal bekend sectie K, nrs. 92/d en 92/n.

3.4. De vierde verzoekende partij is eigenaar van percelen gelegen te Bierbeek, Milsedreef, kadastraal bekend sectie K, nr. 6/c en sectie C, nrs. 537/f, 532/d, 530/h, 530/f en 530/g.

3.5. De vijfde verzoekende partij is mede-eigenaar van enkele percelen gelegen te Bierbeek, kadastraal bekend sectie K, nrs. 100/a, 102/c, 96/a en 92/p.

3.6. Alle voormelde percelen van de eerste tot en met de vijfde verzoekende partij zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 7 april 1977 vastgestelde gewestplan Leuven gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Op deze percelen worden landbouwactiviteiten uitgeoefend.

3.7. De zesde verzoekende partij is mede-eigenaar van percelen gelegen te Oud-Heverlee (Vaalbeek), kadastraal bekend sectie A, nrs. 219/l, 219/b2, 220, 221, 222/c, 225/e, 243/f, 253/d, 253/e, 253/f, 253/g, 254 en sectie D, nrs. 177/b, 178, 182/b, 171, 141/a, 167/a, 168, 172 en 183 en sectie B, nr. 304.

De percelen kadastraal bekend sectie A, nrs. 219/l, 219/b2, 220, 221, 222/c, 225/e en 243/f, en sectie D, nrs. 177/b, 178, 182/b, 171, 141/a, 168, 172 en 183 liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Leuven in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De percelen kadastraal bekend sectie A, nrs. 253/d, 253/e, 253/f, 253/g en 254 en sectie D, nr. 167/a liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Leuven in bosgebied.

Het perceel kadastraal bekend sectie B, nr. 304 ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Leuven in natuurgebied.

Ook de percelen van de zesde verzoekende partij staan in functie van een landbouwbedrijf.

4. Op 27 januari 2011 wordt een plenaire vergadering gehouden over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (hierna: gewestelijk RUP) voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland: natuur-, bos- en landbouwgebieden “Heverleebos en Meerdaalwoud”.

Het voormelde gewestelijk RUP geeft verdere uitvoering aan de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos zoals die in het kader van de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) voor de buitengebiedregio Hageland werd uitgewerkt en is één van de acties uit het operationeel uitvoeringsprogramma.

5. Op 10 mei 2011 dient het departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed, afdeling Ruimtelijke Planning, voor het voormelde voorontwerp van gewestelijk RUP een screeningsdossier, geïntegreerd in de toelichtingsnota, in bij de dienst Mer.

Op 3 juni 2011 concludeert de dienst Mer op basis van het ingediende screeningsdossier dat het voorgenomen plan geen aanleiding geeft tot aanzienlijke milieugevolgen en dat de opmaak van een plan-MER niet nodig is.

6. Op 27 september 2013 stelt de Vlaamse regering het ontwerp van gewestelijk RUP voorlopig vast.

7. Betreffende het ontwerp van gewestelijk RUP wordt een openbaar onderzoek georganiseerd van 19 november 2013 tot en met 17 januari 2014. De verzoekende partijen, met uitzondering van de vijfde verzoekende partij, dienen een bezwaarschrift in.

8. De Raad van State, afdeling Wetgeving, brengt op 9 mei 2014 advies (nr. 56.027/1) uit over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk RUP.

9. Bij het bestreden besluit van 23 mei 2014 stelt de Vlaamse regering het gewestelijk RUP voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland: natuur-, bos- en landbouwgebieden “Heverleebos en Meerdaalwoud” definitief vast.

10.1. De percelen kadastraal bekend sectie A, nrs. 219/l en 219/b2 (zesde verzoekende partij) worden bestemd tot agrarisch gebied (artikel 1).

De percelen kadastraal bekend sectie A, nrs. 220, 221, 222/c en sectie D, nrs. 177/b, 178, 182/b, 171, 141/a, 168, 172 en 183 (zesde verzoekende partij) worden bestemd tot agrarisch gebied met overdruk “natuurverwevingsgebied” (artikel 1.4).

De percelen kadastraal bekend sectie C, nr. 565/b (tweede verzoekende partij) en nrs. 537/f, 532/d, 530/h, 530/f en 530/g (vierde verzoekende partij) worden bestemd tot bouwvrij agrarisch gebied (artikel 2).

De percelen kadastraal bekend sectie C, nrs. 545/a, 548, 549/d, 549/e, 564/b, 564/c en 565/c (tweede verzoekende partij) worden gedeeltelijk bestemd tot bouwvrij agrarisch gebied (artikel 2).

10.2. De percelen kadastraal bekend sectie C, nr. 546/d (tweede verzoekende partij) en sectie D, nr. 167/a (zesde verzoekende partij) worden bestemd tot natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur” (artikel 3.3).

De percelen kadastraal bekend sectie B, nr. 70/r. (eerste verzoekende partij), sectie K, nrs. 92/d, 92/n (derde verzoekende partij), nr. 6/c (vierde verzoekende partij), nrs. 100/a, 102/c, 96/a en 92/p (vijfde verzoekende partij) en sectie A, nrs. 225/e, 243/f, 253/d, 253/e, 253/f, 253/g en 254 (zesde verzoekende partij) worden bestemd tot natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4)

De percelen kadastraal bekend sectie C, nrs. 545/a, 548, 549/d, 549/e, 564/b, 564/c en 565/c (tweede verzoekende partij) worden gedeeltelijk bestemd tot natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4).

10.3. Het perceel kadastraal bekend sectie B, nr. 304 (zesde verzoekende partij) wordt bestemd tot bosgebied (artikel 4).

11. Het bestreden besluit wordt bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 31 juli 2014.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

12. De verwerende partij werpt op dat het verzoekschrift onontvankelijk is omdat het enkel gericht is tegen de Vlaamse regering. De Vlaamse regering is een orgaan van het Vlaamse Gewest dat op zich niet over rechtspersoonlijkheid beschikt. Alleen het Vlaamse Gewest beschikt over rechtspersoonlijkheid en is bevoegd om in rechte op te treden.

Beoordeling

13. Artikel 2, § 1, 4°, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ (hierna: het algemeen procedurereglement) bepaalt dat het verzoekschrift “de naam en het adres van de verwerende partij” bevat. Het voorschrift van artikel 2, § 1, 4°, van het algemeen procedurereglement heeft tot doel de identificatie van de verwerende partij mogelijk te maken. De regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is van inquisitoriale aard en bijgevolg moet de administratieve overheid die als verwerende partij optreedt niet op straffe van niet-ontvankelijkheid of nietigheid in het verzoekschrift worden vermeld. Het volstaat dat de Raad van State aan de hand van de in het verzoekschrift vermelde gegevens in staat is om de verwerende partij te identificeren.

Te dezen hebben de verzoekende partijen duidelijk aangegeven wie zij als tegenpartij zagen en die aanduidingen volstonden om aan de griffie en aan het auditoraat toe te laten de tegenpartij te identificeren, zodat zij kon worden verwittigd en uitgenodigd om de voorgeschreven proceshandelingen te stellen.

Het feit dat de verzoekende partijen de Vlaamse regering in plaats van het Vlaamse Gewest als verwerende partij hebben aangeduid, maakt het verzoekschrift dan ook niet onontvankelijk.

14. De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

15. In een eerste middel wordt de schending aangevoerd van “het recht art. 2, art. 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, juncto het motiveringsbeginsel, het gebrek aan feitelijke, juiste, afdoende en wettige motieven en het zorgvuldigheidsbeginsel”.

Het middel valt uiteen in twee onderdelen.

In een *eerste onderdeel* wordt betoogd dat de verwerende partij op twee grote vlakken is tekortgeschoten in haar motiveringsplicht.

Enerzijds is het basismotief voor de vaststelling van het bestreden gewestelijk RUP volgens de verzoekende partijen gebrekkig. Zij wijzen op de bindende en richtinggevende bepalingen van het RSV die aan de basis liggen van het gewestelijk RUP, alsook op het provinciaal ruimtelijk structuurplan van de provincie Vlaams-Brabant (hierna: PRSP Vlaams-Brabant) en de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Uit de toelichtingsnota bij het bestreden gewestelijk RUP blijkt volgens hen dat er twee voornamen doelstellingen aan de basis ervan liggen.

Het eerste objectief is het behouden van de aanwezige bestemmingen en de versterking hiervan uitgaande van de bestaande aanwezige ruimtelijke structuur. Het tweede objectief bestaat erin het gebied tussen het Heverleebos en Meerdaalwoud als een natuurverbindingsgebied in te richten. De verzoekende partijen stellen evenwel vast dat het bestreden gewestelijk RUP deze objectieven geenszins in de praktijk omzet en halen als voorbeeld het gebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud aan, waar de percelen van de zesde

verzoekende partij gelegen zijn (de gebieden nrs. 33 en 14). Uit de toelichting blijkt het belang van het behoud van de landbouwfunctie. Dit geldt ook voor de gebieden nrs. 8, 9, 11, 13 en 24, waar de percelen van de andere verzoekende partijen gelegen zijn. Hoewel de verzoekende partijen in hun bezwaarschriften uitdrukkelijk melding maakten van de aanwezigheid van een agrarisch bedrijf, lijkt de verwerende partij dit te zijn vergeten bij het opstellen van het RUP. Minstens zou de verwerende partij dienen te verantwoorden waarom voor die gebieden waar hun percelen gelegen zijn het belangrijker is om deze op te nemen in de bestemming natuurgebied, natuurverweving en bouwvrij agrarisch gebied dan de bestemming agrarisch gebied verder te bestendigen. Nergens wordt een afweging gemaakt waarom deze gebieden en hun percelen dienen ter verwezenlijking van de natuurgebieden. Aangezien hiervoor geen afdoende motivering voorligt, is het bestreden gewestelijk RUP inherent strijdig daar als voornaamste objectief de bestendiging van de aanwezige ruimtelijke structuren zoals de landbouwbedrijven wordt vooropgesteld, terwijl hun landbouwbedrijven volledig over het hoofd worden gezien. Alle toekomstige ontwikkelingen worden volledig gehypothekerd.

Ook het tweede objectief, de verbinding tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud, is tegenstrijdig en onduidelijk. Deze reden kan niet worden aangewend voor de percelen van de eerste, tweede, derde, vierde en vijfde verzoekende partij. De percelen van de eerste, tweede en vierde verzoekende partij liggen in het oosten van het plangebied en staan niet in verbinding met het Heverleebos of het Meerdaalwoud. Voor de percelen van de derde en vijfde verzoekende partij geldt dat deze ten zuiden van het Meerdaalwoud liggen en dus niet kunnen bijdragen tot de verbinding met het Heverleebos. Het gebied nr. 14, waarin de percelen van de zesde verzoekende partij worden aangeduid als deels natuurverwevingsgebied en natuurgebied, liggen wel in de zone tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud. Wanneer evenwel de gebieden rondom nr. 14 van naderbij worden bestudeerd, dient men vast te stellen dat van enige verbinding geen sprake kan zijn. Voor het gebied nr. 36 wordt niets vermeld over een eventuele verbinding tussen de twee boscomplexen. Het lijkt alsof dit gevrijwaard blijft, doch dit gebied zal een cruciaal obstakel vormen om ooit de

verbinding te realiseren. Dit is zeer bevreemdend aangezien het gebied nr. 14 geen enkel nut voor de verbinding heeft indien de omliggende gebieden deze functie ook niet hebben. Bovendien is het niet duidelijk hoe de verwerende partij deze verbinding zou willen realiseren en op welke termijn. Het gebied wordt aangeduid als natuurgebied in ontwikkeling. De verwerende partij verduidelijkt nergens op welke termijn zij de natuurfunctie wenst te realiseren of te verwerven. Opnieuw liggen er geen motieven voor die verantwoorden waarom het gebied nr. 14 door de verwerende partij wordt geselecteerd voor de verwezenlijking van de verbinding, hoewel dit in de praktijk niet kan gerealiseerd worden gelet op de bestemmingen gegeven aan de omliggende percelen.

Anderzijds komt de verwerende partij volgens de verzoekende partijen ook tekort aan haar motiveringsverplichting door op een onvoldoende wijze hun bezwaren te behandelen. Zij hernemen de argumenten uit hun bezwaarschriften en het antwoord dat in het bestreden besluit is geformuleerd. Zij menen dat het onduidelijk is op welke wijze deze beoordeling werd uitgevoerd en op basis van welke overwegingen de doorslag werd gegeven aan de “natuur/bos/agrarisch/bouwvrij bestemming”. In dit verband wijzen zij op de toelichting bij de wijziging van agrarisch gebied naar bouwvrij agrarisch gebied, naar agrarisch gebied met natuurverweving en naar natuurgebied. Het advies van de gemeente Bierbeek en het bezwaar van de Boerenbond, waarin op de problematiek van de impact van de bestemmingen op de uitbating van de landbouwbedrijven werd gewezen, werd volgens hen evenmin afdoende beantwoord.

Een *tweede onderdeel* heeft betrekking op het zorgvuldigheidsbeginsel, dat volgens de verzoekende partijen geschonden is omdat niet afdoende werd geantwoord op hun bezwaren en het bestreden besluit inherent tegenstrijdig is zonder enige vorm van motivering. Zij wijzen op hun uiteenzetting bij het eerste onderdeel en voegen hier nog aan toe dat de verwerende partij geen afweging heeft gemaakt en de belangen van de landbouwers en de eigenaars van de percelen niet heeft afgewogen ten aanzien van de belangen van de natuur. Bovendien wordt het belang van het vrijwaren

van de landbouw wel erkend, doch daarna vergeet de verwerende partij kennelijk te verantwoorden waarom hun percelen toch van bestemming dienden te veranderen.

16. In de memorie van antwoord betwist de verwerende partij dat de twee doelstellingen die door de verzoekende partijen in het *eerste middelonderdeel* worden aangehaald, als “voornaamste doelstellingen” zouden worden vooropgesteld in het bestreden gewestelijk RUP. Zij wijst op de toelichtingsnota, waarin in eerste instantie wordt verwezen naar de bindende en richtinggevende bepalingen van het RSV. Het “behouden van de aanwezige bestemmingen en de versterking hiervan uitgaande van de bestaande aanwezige structuren” wordt, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, nergens in de toelichtingsnota als doelstelling vooropgesteld. Het formuleren van deze doelstelling steunt op een volledig eenzijdige lezing van de toelichtingsnota door de verzoekende partijen. De verzoekende partijen citeren bepalingen uit het RSV en het PRSP Vlaams-Brabant die zij relevant achten en leiden hieruit een doelstelling af die geenszins door de verwerende partij zelf werd vooropgesteld. De motivering van het gewestelijk RUP dient in het licht van het motiveringsbeginsel evenwel te worden gelezen in het volledig administratief dossier, zowel in de bestreden beslissing als in de volledige toelichtingsnota als in de overige bijhorende documenten. Uit deze motivering blijkt voldoende dat het geenszins de bedoeling is om de aanwezige bestemmingen, zoals deze thans voorliggen en waarop de verzoekende partijen zich beroepen, te behouden. Vooreerst blijkt uit de bindende bepalingen van het RSV voldoende dat er een verplichte toename van de oppervlakte aan natuurgebied en bosgebied wordt opgelegd. Verder stelt de toelichtingsnota uitdrukkelijk onder de doelstelling “grondgebonden landbouw als drager van open ruimtekamers in afwisseling met bos- en woonfuncties” dat op beperkte schaal op percelen met potentie voor bosversterking de landbouwfunctie op termijn kan worden afgebouwd. Dit wordt verder toegelicht in de toelichtingsnota en in de bestreden beslissing. Uit de motivering opgenomen in het volledig administratief dossier blijkt dus zeer duidelijk de bedoeling van de verwerende partij om, in functie van de bindende

bepalingen van het RSV, het natuurgebied en het bosgebied, waaronder het gebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud, te versterken.

Hierbij blijkt dat de percelen in eigendom van de verzoekende partijen “beboste percelen en landbouwgebieden met belangrijke potentiële natuurwaarden omvatten” en dus de gewenste rol kunnen vervullen als versterking en buffering van het bestaande boscomplex. Zowel de bestreden beslissing als de stukken van het administratief dossier gaan hierbij specifiek in op de situatie van de percelen van de verzoekende partijen. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, is het geenszins de enige bedoeling van de verwerende partij om alle percelen met een agrarische bestemming te vrijwaren. De agrarische percelen met een belangrijke natuurwaarde kunnen worden herbestemd. Dit is uitdrukkelijk in de toelichtingsnota voorzien. De verzoekende partijen halen aan dat de verwerende partij nergens een afweging maakt “waarom deze gebieden en de percelen van verzoekende partijen dienen ter verwezenlijking van de natuurgebieden”. In de hoger geciteerde motivering wordt nochtans gewezen op de ligging in de randzones van het Meerdaalwoud, de nabijheid van habitatrictlijngebied en de belangrijke potentiële natuurwaarden. Het motiveringsbeginsel kan geenszins in die zin geïnterpreteerd worden dat aan de verwerende partij de verplichting wordt opgelegd om specifiek per perceel te verduidelijken waarom aan een bepaald perceel een bepaalde bestemming wordt opgelegd. Dit zou aan de verwerende partij als plannende overheid een disproportioneel zware verplichting opleggen in de opmaak van een RUP, waarvan het toepassingsgebied zich doorgaans over zeer veel percelen uitstrekt. Dit geldt in het bijzonder voor de opmaak van een gewestelijk RUP. Evenmin kan van de Raad van State worden verwacht dat deze een nieuw feitenonderzoek uitvoert en hierbij nagaat en beoordeelt of een bestemmingswijziging terecht werd opgenomen in het RUP. Dit is precies wat de verzoekende partijen vragen wanneer zij aanvoeren dat het gebied nr. 14 een eiland van bosgebied vormt te midden van agrarische gebieden en dus geen enkel nut heeft als verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud. De motieven voor de (her)bestemming van het gebied nr. 14 en de rol van dit gebied als verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud blijken dus

voldoende uit het administratief dossier. De vergelijking die de verzoekende partijen aanvoeren met het gebied nr. 36, dat eveneens gelegen is in het verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud is hierbij irrelevant. Het gebied nr. 36 heeft een andere ligging en een andere samenstelling dan het gebied nr. 14, dat onder meer grenst aan het Heverleebos. Overigens ligt het gebied nr. 14 helemaal niet geïsoleerd als natuurgebied in het verbindingsgebied. Het komt verder aan de Raad van State niet toe om het nut van het gebied nr. 14 als verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud te beoordelen, noch om te beoordelen of zo'n verbindingsgebied op zich wenselijk is. De invulling van het verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud berust immers op een beleidskeuze, die ressorteert tot de discretionaire bevoegdheid van de verwerende partij als plannende overheid. De Raad van State zelf is onbevoegd om zich uit te spreken over dergelijke inhoudelijke beleidskeuzes.

Wat het beantwoorden van de bezwaren betreft, wijst de verwerende partij enerzijds op de rechtspraak van de Raad van State in dit verband en anderzijds op het antwoord in de bestreden beslissing. Op de bezwaren van de verzoekende partijen werd hiermee wel degelijk op een afdoende onderbouwde wijze geantwoord. De verzoekende partijen trachten tevergeefs aan te halen dat uit de toelichtingsnota zou moeten blijken dat bij de opstelling van het plan werd uitgegaan van de “bestaande toestand” en dat het de bedoeling van de verwerende partij was om de landbouwactiviteiten te vrijwaren. Deze stelling berust – nogmaals – op een zeer eenzijdige lezing van het volledig administratief dossier. Met de “overgangsmaatregelen” van artikel 3.4 van de stedenbouwkundige voorschriften komt de verwerende partij wel degelijk tegemoet aan de vraag van de verzoekende partijen om de bestaande landbouwactiviteiten te vrijwaren. Daarnaast maken de verzoekende partijen ook aanspraak op een planschade, dan wel op een gebruikersvergoeding. Anders dan de verzoekende partijen nog voorhouden, werd wel geantwoord op het advies van de gemeente Bierbeek. Aldus blijkt dat de verwerende partij wel degelijk op alle bezwaren en adviezen afdoende heeft geantwoord en dat hierbij zowel kan verwezen worden naar de bestreden beslissing als naar de overige stukken van het

administratief dossier. Uit de uiteenzetting met betrekking tot het eerste onderdeel blijkt dat de motivering van de bestreden beslissing en het administratief dossier de beleidskeuze van de verwerende partij zowel in feite als in rechte voldoende ondersteunt. Uit de motivering die in de bestreden beslissing en het bijhorend administratief dossier is opgenomen, blijkt dat deze beleidskeuze geenszins als manifest onredelijk kan worden beschouwd.

Aangezien de argumenten die worden aangehaald ter staving van het eerste onderdeel op een identieke wijze aangewend worden ter staving van het *tweede onderdeel*, verwijst de verwerende partij ter ondersteuning van haar verweer naar haar uiteenzetting met betrekking tot het eerste onderdeel van het eerste middel.

17. De verzoekende partijen hernemen in hun memorie van wederantwoord integraal de uiteenzetting uit het verzoekschrift en voegen hier, enkel wat betreft het *eerste onderdeel*, nog aan toe dat uit de toelichtingsnota wel degelijk blijkt dat het gewestelijk RUP als objectief het behouden van de aanwezige bestemmingen en de versterking hiervan uitgaande van de bestaande structuren heeft. Het is correct dat het RSV een verplichte toename van de oppervlakte aan natuurgebied en bosgebied oplegt, doch dit impliceert niet zonder meer dat hun percelen dan maar deze bestemmingen verplicht dienen te krijgen op basis van het RSV. De verwerende partij kan zich hier niet zomaar achter verschuilen om zonder motivering of redelijke verantwoording hun percelen te veranderen van bestemming. De verwerende partij houdt in haar memorie voor dat het zeer duidelijk zou zijn welke natuurwaarden zij wenst te beschermen door de wijziging van bestemming van de percelen van de verzoekende partijen, maar in het administratief dossier bevindt zich geen enkel document waaruit blijkt dat voor elk perceel is nagegaan welke elementen hier aanwezig zijn die maken dat een nieuwe bestemming noodzakelijk is. De stelling van de verwerende partij dat er specifiek wordt ingegaan op de situatie van de percelen van de verzoekende partijen is manifest foutief en nergens in het administratief dossier is hier enig spoor van terug te vinden. Verder beschouwt de verwerende partij hun percelen als beboste percelen, terwijl moeilijk te begrijpen

valt hoe graasweiden en velden voor groenteteelt gelijkgesteld kunnen worden met beboste percelen. Volgens de verzoekende partijen toont de memorie van antwoord aan dat de verwerende partij zelf niet de gevolgen van haar eigen bestreden beslissing kan inschatten. Zij stelt namelijk dat de verzoekende partijen ter compensatie voor de bestemmingswijzigingen beroep kunnen doen op overgangsmaatregelen die worden voorzien in de stedenbouwkundige voorschriften en ook aanspraak kunnen maken op planschade dan wel op een gebruikersvergoeding. Wat betreft de planschade en de gebruikersvergoeding vergist de verwerende partij zich evenwel schromelijk. Niet alle percelen van de verzoekende partijen werden namelijk opgenomen op de plannen voor het bekomen van planschade en de gebruikersvergoeding. Deze compensatie is bijgevolg niet van toepassing. Bovendien lijkt de verwerende partij keer op keer te negeren dat de percelen van de verzoekende partijen thans gelegen zijn in kwetsbaar gebied en hierdoor vallen onder de norm voor nulbemesting. Hier wordt geen rekening mee gehouden, laat staan dat de verwerende partij dienaangaande enige verantwoording geeft in haar memorie. Dit heeft zware financiële gevolgen die niet gecompenseerd worden door de overgangsmaatregelen of de beperkte vergoeding voor planschade of een gebruikersvergoeding.

18. In de laatste memorie herhalen de verzoekende partijen nogmaals dat uit het administratief dossier wel degelijk blijkt “dat het als zeer belangrijk wordt weerhouden dat het behoud en versterken van aanwezige agrarische bestemmingen en de inrichting als natuurverbindingsgebied hand in hand gaan”. Het gevolg van deze algemene doelstelling is dat, indien de bestreden beslissing een herbestemming doet die ingaat tegen de bestaande ruimtelijke structuur, er hieromtrent dan ook een zwaardere motiveringsplicht en een zwaardere verplichting tot nauwkeurig onderzoek en afweging van de verschillende belangen geldt. Indien er onvoldoende concrete elementen worden gevonden of aangedragen om te verantwoorden dat er wordt ingegaan tegen de bestaande ruimtelijke structuur en de bestaande belangen (*in casu* de belangen van verschillende landbouwondernemingen), dan is een herbestemming in strijd met de zorgvuldigheidsplicht. Minstens dient er een belangenafweging te worden

teruggevonden tussen het behouden van de bestaande structuur en de bestemmingswijziging die hier tegenin gaat.

In tegenstelling tot wat wordt gesteld in de toelichting bij de gebieden nrs. 8, 9, 11, 13, 14 en 15 zijn de betrokken percelen van de verzoekende partijen in deze gebieden, niet gelegen in een habitatrictlijngebied en grenzen zij hier “slechts zeer beperkt” aan. Daarenboven zijn de betrokken percelen niet bebost en hebben ze een zeer beperkte biologische waarde, in tegenstelling tot de hoge agrarische waarde.

Volgens de verzoekende partijen kan hun argumentatie niet gekwalificeerd worden als opportuniteitskritiek. De bestreden beslissing diende immers zorgvuldig tot stand te komen en afdoende en draagkrachtig te worden gemotiveerd. Er mag geen tegenspraak zijn tussen de algemene doelstellingen en de beoordeling omtrent de betrokken percelen. Minstens diende er een afweging te worden gemaakt tussen de verschillende belangen.

Ook het feit dat de percelen tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud geen verbinding zullen teweegbrengen tussen deze twee bossen, is wel degelijk relevant, nu dit immers de doelstelling is dewelke achter de bestemmingswijziging van de betrokken percelen ligt. Aangezien manifest blijkt dat deze doelstelling niet kan worden bereikt, is de bestemmingswijziging niet zorgvuldig tot stand gekomen. Minstens is er een gebrek inzake motivering hieromtrent.

Ook voor wat betreft de toelichting bij de gebieden nrs. 24, 33 en 35 wordt slechts uiteengezet welke functies elk gebied zal krijgen en dat zowel het belang van de landbouw, als die van de natuurontwikkeling in aanmerking wordt genomen. De bestreden beslissing laat echter na te verantwoorden waarom de betrokken percelen dienen te worden herbestemd naar een bestemming die de agrarische bestemming bijna volledig onmogelijk maakt, zonder dat hier enige compensatie tegenover staat.

De motivering die in het bestreden besluit is terug te vinden aangaande de bezwaren van de verzoekende partijen is zeer algemeen. Er wordt hoegenaamd niet ingegaan op de betrokken percelen voor de landbouwbedrijven die hieromtrent bezwaren hadden ingediend. Er wordt slechts in het algemeen gesteld dat de doelstellingen inzake natuur en bos voorrang krijgen op de agrarische bestemming. Nochtans hebben de verzoekende partijen specifiek voor hun landbouwbedrijven de percelen aangeduid die gekwalificeerd zijn als landschappelijk waardevol agrarisch gebied en een specifiek belang hebben voor het landbouwbedrijf.

Beoordeling

Eerste onderdeel

19. Krachtens de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ dienen eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking die uitgaan van een bestuur en die beogen rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur, uitdrukkelijk te worden gemotiveerd door in de akte de juridische en feitelijke overwegingen te vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan is geen rechtshandeling met individuele strekking. Het middel mist dan ook juridische grondslag in zoverre de schending van de voormelde bepalingen wordt aangevoerd.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan is zoals elke bestuurshandeling wel onderworpen aan de materiële motiveringsverplichting, hetgeen inhoudt dat het moet worden gedragen door rechtens verantwoorde motieven die kunnen blijken, hetzij uit het vaststellingsbesluit zelf, hetzij uit de stukken van het dossier. De motieven moeten steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die relevant zijn en met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Bovendien moet de overheid de gegevens die in rechte en in feite juist zijn,

correct beoordelen en op grond van deze gegevens in redelijkheid tot een beslissing komen.

20. Met de verwerende partij dient vooreerst te worden vastgesteld dat de verzoekende partijen in hun uiteenzetting de doelstellingen van het bestreden gewestelijk RUP ten onrechte verenigen tot “het behouden van de aanwezige bestemmingen en de versterking hiervan uitgaande van de bestaande aanwezige ruimtelijke structuur” en “[het inrichten van] het Heverleebos en Meerdaalwoud als een natuurverbindingsgebied” en deze thema’s ten onrechte als de voornaamste doelstellingen van het plan aanzien.

In de toelichtingsnota bij het bestreden gewestelijk RUP worden de gewenste ruimtelijke ontwikkelingsperspectieven beschreven en onderverdeeld in verschillende deelconcepten. Elk deelconcept wordt tevens van toepassing verklaard op bepaalde gebieden, die ook grafisch worden weergegeven op de bijhorende figuren.

21. De percelen van de verzoekende partijen liggen verspreid in het plangebied.

Het perceel van de eerste verzoekende partij maakt deel uit van het gebied nr. 8. De percelen van de tweede verzoekende partij maken deel uit van de gebieden nrs. 11 en 24. De percelen van de derde verzoekende partij maken deel uit van het gebied nr. 9. De percelen van de vierde verzoekende partij maken deel uit van de gebieden nrs. 13 en 24. De percelen van de vijfde verzoekende partij maken deel uit van het gebied nr. 9. De percelen van de zesde verzoekende partij maken deel uit van de gebieden nrs. 1, 5, 14, 15, 33 en 35.

Wat betreft de percelen van de zesde verzoekende partij die gelegen zijn in de gebieden nrs. 1, 5, 15 en 35 wordt in het middel niets concreet aangevoerd. Het middel wordt dan ook geacht geen betrekking te hebben op deze gebieden.

22. De percelen van de zesde verzoekende partij die gelegen zijn in de gebieden 14 en 33 maken deel uit van het gebied 44.1 “zone t.h.v. Pragen, Vaalbeek”.

Het deelconcept dat op die manier van toepassing is op de percelen van de zesde verzoekende partij is de “Grondgebonden landbouw als drager van open ruimtekamers in afwisseling met bos- en woonfuncties”. De toelichtingsnota stelt met betrekking tot dit deelconcept het volgende:

- “- De landbouwfunctie blijft behouden voor de grondgebonden landbouw waarbij deze (via stimulerende maatregelen) zoveel mogelijk wordt afgestemd op de natuurlijke en landschappelijke waarden. Op beperkte schaal kan op percelen met potentie voor bosversterking de landbouwfunctie (op termijn) worden afgebouwd.
- Kleine landschapselementen moeten behouden, versterkt, ontwikkeld of beheerd worden. Dit kan door stimulering van vrijwillige beheerovereenkomsten.
- Het deelconcept is van toepassing op volgende gebieden:
Deelruimte ‘Heverleebos – Meerdaalwoud’
44.1 zone t.h.v. Pragen, Vaalbeek.”

Verder is in de toelichtingsnota tevens een verantwoording aanwezig voor de opname van de gebieden in het gewestelijk RUP. Voor de deelconcepten waarop het middel betrekking heeft, wordt het volgende vermeld:

- “ • Behouden en versterken van bosstructuren
De aanduiding van de ecologisch meest waardevolle delen van het boscomplex als ‘natuur met overdruk grote eenheid natuur’ ondersteunt de natuurdoelstellingen voor het Habitatrictlijngebied en de doelstellingen die voor het Vlaams Ecologisch Netwerk geformuleerd worden. Zones waar het multifunctioneel karakter van het bos belangrijker is, worden opgenomen als ‘bosgebied’. Deze wijzigingen maken een aangepast beheer in de zin van de speciale beschermingszone mogelijk. Het gaat om volgende gebieden:
[...]
- o Een aantal randzones van het Meerdaalwoud (gebieden 8 t.e.m. 16), grenzend aan of gelegen in het habitatrictlijngebied, worden opgenomen als ‘natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur in ontwikkeling’. In deze zones ontstaat op die manier ruimte voor buffering en versterking van de randen van het boscomplex, rekening houdend met het huidige landgebruik. Deze zones omvatten beboste percelen en landbouwgebieden met belangrijke potentiële natuurwaarden. Hiertoe behoort ook de cruciale verbindingszone tussen het Heverleebos en het

Meerdaalwoud, ten zuiden van de Maurits Noestraat. Er wordt gestreefd naar belangrijke toekomstige ecologische waarden, rekening houdend met het huidige landgebruik.

[...]

- Behoud en versterking van de landbouw in een gevarieerd heuvellandschap

De aanduiding van bouwvrije zones draagt bij tot het behoud van het aaneengesloten karakter van cultuurgronden voor de grondgebonden landbouw en behoud van het bestaande landschappelijk waardevol karakter dat in hoge mate bepaald wordt door het onbebouwd zijn van het gebied en het bijhorende weidse zicht naar de bosstructuur. Deze differentiatie in functie van de bebouwingsmogelijkheden laat toe om de ruimtelijke spreiding van de gebouwen te beheersen. Nieuwe agrarische bedrijfsgebouwen zijn toelaatbaar in de zones die niet als bouwvrij agrarisch gebied aangeduid zijn, aansluitend bij de reeds bestaande omliggende bebouwing. Op deze manier wordt rekening gehouden met uitbreiding van de bestaande exploitaties. Het gaat om volgende gebieden:

[...]

- o De landbouwzones die grenzen aan het Habitatrichtlijngebied, maar die ook deel uitmaken van aaneengesloten landbouwgebieden aan de oostelijke rand van het Mollendaalbos (gebieden 24 en 25) worden opgenomen als ‘bouwvrij agrarisch gebied’. Ook hier werd gekozen voor een differentiatie van de beleidsmatig herbevestigde agrarische bestemming in functie van bouw mogelijkheden omwille van ruimtelijke, landschappelijke en ecologische redenen.

[...]

- Grondgebonden landbouw als drager van openruimtekamers in afwisseling met bos- en woonfuncties

De landbouwzones die gelegen zijn tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud worden behouden als openruimtekamers in de bosstructuur. Zij vormen overgangszones tussen de beide boscomplexen. De landbouwfunctie kan behouden blijven, maar komt verweven voor met natuur- en boselementen. Zo blijven deze landbouwkamers een ruimtelijk en ecologisch geheel met de omliggende bossen. De differentiatie als natuurverwevingsgebied laat toe het bouwvrij karakter én de landschappelijke en ecologische waarden binnen dit landbouwgebied te vrijwaren. Deze overgangszone tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud wordt als verwevingsgebied ruimtelijk vertaald in de aanduiding van verschillende bestemmingszones. Het gaat om volgend gebieden:

[...]

- o De landbouwzones rond de wijngaarden en de manege ter hoogte van de Sint-Joris Weertstraat en Monarkenweg (gebieden 33 en 34) worden omgeven door Habitatrichtlijngebied. De landbouwfunctie blijft behouden, afgestemd op de verweving met de omliggende natuur- en bosfunctie. De gebieden worden opgenomen als ‘agrarisch gebied met overdruk

natuurverweving'. De bestaande landbouwzetels en -constructies worden opgenomen als 'agrarisch gebied' (gebieden 35 en 36)."

23. De kritiek met betrekking tot de percelen van de zesde verzoekende partij is zeer algemeen en houdt geen rekening met de verspreide ligging van de percelen van deze partij.

De percelen die bestemd worden tot natuurgebied met overdruk "grote eenheid natuur in ontwikkeling" liggen in de gebieden nrs. 14 en 15. Zoals blijkt uit de toelichtingsnota wenst men daar de bestaande bosstructuren te behouden en te versterken, gelet op de ligging grenzend aan of in het habitatrichtlijngebied (een gegeven dat door de verzoekende partijen niet wordt betwist). Uit de toelichting blijkt dat men wel degelijk rekening gehouden heeft met het huidige landgebruik. Er is immers sprake van landbouwgebieden met belangrijke potentiële natuurwaarden, maar er werd in deze zone geopteerd om ruimte voor buffering en versterking van de randen van het boscomplex te voorzien. Er wordt gestreefd naar belangrijke toekomstige ecologische waarden, rekening houdend met het huidige landgebruik.

De percelen van de zesde verzoekende partij die aansluiten bij de landbouwbedrijfszetel (percelen nrs. 219/1 en 219/b2) worden bestemd tot agrarisch gebied. De verder van de bedrijfszetel gelegen percelen worden bestemd tot agrarisch gebied met overdruk "natuurverwevingsgebied". Anders dan de zesde verzoekende partij dit ziet, blijkt dus niet dat de verwerende partij haar agrarisch bedrijf over het hoofd heeft gezien bij het opstellen van het bestreden gewestelijk RUP.

24. Evenmin is er sprake van een tegenstrijdige motivering. Niet alleen is het voornaamste objectief niet de bestendiging van de aanwezige ruimtelijke structuren zoals de landbouwbedrijven, zoals de verzoekende partijen verkeerdelijk voorhouden, maar bovendien blijkt uit de motieven die naar voor komen in de toelichtingsnota duidelijk dat er op gemotiveerde wijze bepaalde keuzes gemaakt werden die tot gevolg hebben dat bepaalde percelen herbestemd worden.

25. Hetzelfde geldt voor de percelen van de overige verzoekende partijen. Het perceel van de eerste verzoekende partij grenst aan habitatrichtlijngebied. De percelen van de tweede verzoekende partij liggen deels in en grenzen voor het overige aan habitatrichtlijngebied en het bosreservaat “Meerdaalwoud: Mommedeel”. De percelen van de vierde verzoekende partij grenzen eveneens aan habitatrichtlijngebied en aan het bosreservaat “Meerdaalwoud: Mommedeel”. Het perceel kadastraal bekend sectie K, nr. 6/c grenst eveneens aan habitatrichtlijngebied en ligt in de onmiddellijke omgeving van het bosreservaat “Meerdaalwoud: Veldkant Renissart”. De percelen van de derde verzoekende partij grenzen eveneens aan habitatrichtlijngebied en liggen in de onmiddellijke nabijheid van het bosreservaat “Meerdaalwoud: Pruikemakers”, net als de percelen van de vijfde verzoekende partij.

26. Wat het verbindingsgebied tussen de twee boscomplexen betreft, menen de verzoekende partijen dat van enige verbinding geen sprake kan zijn. Zij wijzen op de ligging van de percelen van de zesde verzoekende partij in het gebied nr. 14 en menen dat dit gebied geen enkel nut heeft voor de verbinding indien de omliggende gebieden deze functie niet hebben.

De verzoekende partijen focussen hun kritiek op het gebied nr. 14 en zien daarbij het ruimere plaatje over het hoofd. Uit de toelichting van het deelconcept “Grondgebonden landbouw als drager van open ruimtekamers in afwisseling met bos- en woonfuncties” (randnr. 22) blijkt dat ervoor geopteerd werd om de landbouwzones die gelegen zijn tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud te behouden als openruimtekamers in de bosstructuur. Zij vormen overgangszones tussen de beide boscomplexen. De landbouwfunctie kan behouden blijven, maar komt verweven voor met natuur- en boselementen. Zo blijven deze landbouwkamers een ruimtelijk en ecologisch geheel met de omliggende bossen. De differentiatie als natuurverwevingsgebied laat toe het bouwvrije karakter én de landschappelijke en ecologische waarden binnen dit landbouwgebied te vrijwaren. Deze overgangszone tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud wordt als verwevingsgebied ruimtelijk vertaald in de aanduiding

van verschillende bestemmingszones, waarvoor per gebied een verantwoording wordt gegeven.

Voor het gebied nr. 14 staat echter het behoud en het versterken van de bosstructuur voorop. In de verbindingszone tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud, ten zuiden van de Maurits Noëstraat, wordt gestreefd naar belangrijke toekomstige ecologische waarden, rekening houdend met het huidige landgebruik.

27.1. Verder menen de verzoekende partijen dat hun bezwaren aangaande de bestemmingswijziging niet afdoende werden beantwoord.

Uit de verplichting om een openbaar onderzoek te organiseren, volgt de verplichting om de ingediende bezwaren met gepaste zorgvuldigheid te onderzoeken en, wanneer ze niet worden gevolgd, om afdoende te laten begrijpen waarom dat niet het geval is. Indien een bezwaarindienaar op zijn bezwaar geen rechtstreeks antwoord krijgt, volstaat het dat hij dit antwoord vindt in een algemene stellingname die begrijpelijk op het bezwaar van toepassing is, hetzij in een antwoord op een bezwaar of opmerking van een andere bezwaarindienaar of op een advies van een overheidsinstantie.

27.2. Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de vijfde verzoekende partij geen bezwaarschrift heeft ingediend, zodat zij geen belang heeft bij dit onderdeel van het middel. Evenmin hebben de verzoekende partijen belang bij het middelonderdeel in zoverre zij daarin aanvoeren dat de bezwaren uitgaande van derden (de Boerenbond en de gemeente Bierbeek) niet afdoende zouden zijn weerlegd.

27.3. Het bezwaar van de overige verzoekende partijen aangaande de inkleuring van hun percelen wordt in het bestreden besluit tot definitieve vaststelling van het gewestelijk RUP als volgt beantwoord:

“- Enkele bezwaarindieners vragen een agrarische bestemming in plaats van een natuurbestemming voor enkele percelen in gebruik door

actieve, professionele landbouwers. Concreet gaat het over percelen langs de Rooikapelstraat, Oude Geldenaaksebaan, Godendreef nabij de taalgrens, Milsestraat, Herculesdreef, Maurits Noëstraat, Monarkenweg, Buurtweg 12 en Grezstraat (en omgeving). De betreffende percelen hebben op het gewestplan de bestemming 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' en/of bos (uitbreidings)gebied'. De gemeente Oud-Heverlee vult hierbij aan dat de landbouwgronden, in eigendom en/of gebruik door de huidige landbouwers hun agrarisch gebruik dienen te kunnen behouden. De gemeente vraagt om voor deze percelen een bestemming 'natuurgebied' met overdruk GENO te voorzien. Bij dit artikel is specifiek vermeld dat de bestaande activiteiten in het gebied behouden kunnen worden totdat de natuurbestemming gerealiseerd wordt.

De Vlaamse Regering stelt dat binnen dit planningsproces, in uitvoering van de bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, gezocht wordt naar ruimte voor uitbreiding, versterking en buffering van het bestaande boscomplex; dat de gewenste bestemming niet enkel vanuit de bestaande toestand of het actuele gebruik gemotiveerd kan worden, maar net gericht is op mogelijk maken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen i.f.v. bepaalde maatschappelijke behoeften; dat bij het opstellen van het ruimtelijk uitvoeringsplan en de voorstellen voor bijkomende natuur- en bosgebieden wel degelijk een grondige afweging ten aanzien van de huidige en toekomstige landbouwwaarde is gemaakt en dat na afweging van verschillende belangen geopteerd is om een aantal zones die thans een agrarisch gebruik en een agrarisch[e] bestemming hebben te herbestemmen in functie van de realisatie van de doelstellingen inzake bijkomende natuur- en bosgebieden;

De Vlaamse Regering volgt het advies van de gemeente Oud-Heverlee om een aantal zones die momenteel hoofdzakelijk in agrarisch gebruik zijn, op te nemen in 'natuurgebied' met overdruk 'Grote Eenheid Natuur in Ontwikkeling (GENO)' in plaats van 'GEN';

- Enkele bezwaarindieners vragen hun eigendommen of pachtgronden, in het ontwerp RUP opgenomen als 'bouwvrij agrarisch gebied', uit het RUP te laten. Concreet gaat het over percelen omgeving Bergenstraat en de Oude Geldenaaksebaan te Bierbeek. Daarnaast wordt gesteld dat naar redelijkheid niet ingezien kan worden waarom sommige percelen in het RUP opgenomen worden en andere niet. Daarnaast wordt gesteld dat de Oude Geldenaaksebaan een grens lijkt van het RUP, maar dat daar hier en daar willekeurig van afgeweken wordt. Deze werkwijze is niet overeenkomstig met het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en het gelijkheidsbeginsel. Een ander bezwaar handelt over de vraag waarom de percelen ten zuiden van het gebied 21, ter hoogte van de Naamsesteenweg en de E40, niet worden opgenomen in het 'bouwvrij agrarisch gebied'.

De Vlaamse Regering stelt dat in het 'bouwvrij agrarisch gebied' enkel onbebouwde percelen opgenomen worden; dat de landbouwgebieden te Bierbeek, zoals opgenomen in dit plan,

onderdeel uitmaken van het ‘herbevestigd agrarisch gebied’; dat zij ofwel onderdeel uitmaken van het beschermd dorpszicht ‘Onmiddellijke omgeving van de hoeves Rachierhof en Denonville’ ofwel grenzen aan het Habitatrichtlijngebied; dat zij om deze landschappelijke en/of ecologische redenen via dit plan gedifferentieerd werden als ‘bouwvrij’; dat deze motivatie werd uitgeschreven in de bijhorende toelichtingsnota van dit plan en dat bijgevolg niet ingegaan kan worden op voorliggend bezwaar. Om deze redenen is de Vlaamse Regering ook van oordeel dat het algemeen beginsel van behoorlijk bestuur en het gelijkheidsbeginsel niet geschonden worden.”

27.4. Aldus wordt onder meer overwogen dat “de gewenste bestemming niet enkel vanuit de bestaande toestand of het actuele gebruik gemotiveerd kan worden, maar net gericht is op mogelijk maken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen i.f.v. bepaalde maatschappelijke behoeften” en dat “bij het opstellen van het ruimtelijk uitvoeringsplan en de voorstellen voor bijkomende natuur- en bosgebieden wel degelijk een grondige afweging ten aanzien van de huidige en toekomstige landbouwwaarde is gemaakt en dat na afweging van verschillende belangen geopteerd is om een aantal zones die thans een agrarisch gebruik en een agrarisch[e] bestemming hebben te herbestemmen in functie van de realisatie van de doelstellingen inzake bijkomende natuur- en bosgebieden”. Aangaande de percelen die bestemd worden tot bouwvrij agrarisch gebied wordt onder meer overwogen dat het gaat om onbebouwde percelen, die om landschappelijke en/of ecologische redenen gedifferentieerd worden als “bouwvrij” en dat de motivering daarvoor werd uitgeschreven in de toelichtingsnota.

27.5. Dit antwoord komt, samen gelezen met de toelichtingsnota en gelet op de algemene bezwaren, als afdoende voor. De Vlaamse regering wijst er terecht op dat zij er bij het vaststellen van een RUP niet toe gehouden is de op dat ogenblik bestaande toestand in het plan te bevestigen.

27.6. De verzoekende partijen wijzen in dit verband nog op de toelichtingsnota waarin uitdrukkelijk vermeld wordt dat de bestaande gebouwen en landbouwzetels niet opgenomen worden in het bouwvrij agrarisch gebied en het agrarisch gebied met natuurverweving en dat rond de landbouwzetels

uitbreidingsperimeters zullen worden gelaten. Zij beweren echter niet – laat staan dat zij aantonen – dat voor hun percelen gelegen in deze gebieden, hieraan niet wordt tegemoetgekomen.

28. De verzoekende partijen slagen er niet in aan te tonen dat de planologische wijziging gebaseerd zou zijn op motieven die de grenzen van de redelijkheid te buiten gaan. De planopties vinden een afdoende verantwoording in de toelichtingsnota, zoals verder aangevuld in het bestreden besluit.

29. Het eerste onderdeel van het middel is ongegrond.

Tweede onderdeel

30. De verzoekende partijen achten het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden doordat niet afdoende is geantwoord op hun bezwaren en doordat het bestreden besluit inherent tegenstrijdig is en niet afdoende gemotiveerd. Zij wijzen in dit verband op de uiteenzetting van het eerste onderdeel.

31. Aangezien deze kritieken bij de bespreking van het eerste onderdeel ongegrond werden bevonden, is het tweede onderdeel evenmin gegrond.

Uit de bespreking van het eerste onderdeel blijkt bovendien dat er wel degelijk een afweging heeft plaatsgevonden van de belangen van de landbouw ten opzichte van de belangen van de natuurwaarden.

32. Het eerste middel is ongegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

33. Een tweede middel wordt afgeleid uit “de schending van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name het gelijkheidsbeginsel juncto het motiveringsbeginsel”.

De verzoekende partijen stellen dat zij in hun bezwaarschriften hebben verzocht om rekening te houden met de op hun percelen aanwezige landbouwactiviteiten en deze niet te hypothekeren door een bestemmingswijziging. Uit het grafisch plan blijkt dat de verwerende partij hier voor sommige landbouwers rekening mee heeft gehouden, maar niet voor de verzoekende partijen.

Zo wijzen zij op de situatie van de zesde verzoekende partij, die zij vergelijken met de situatie van de percelen gelegen in het gebied nr. 36. Net zoals de percelen van de zesde verzoekende partij hadden deze percelen “voorafgaandelijk aan het GRUP Heverleebos – Meerdaalwoud in hoofddorde of ondergeschikte orde de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied”. In tegenstelling tot de percelen van de zesde verzoekende partij, worden de percelen gelegen in het gebied nr. 36 door het bestreden RUP herbestemd tot agrarisch gebied, zonder enige overdruk. In beide situaties is “de ligging tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud identiek”. Bovendien bevindt zich in beide gebieden reeds lang een landbouwbedrijf. Op al deze punten zijn de situaties vergelijkbaar.

Ook de situatie van de manege gelegen in het gebied nr. 33 is volgens de verzoekende partijen vergelijkbaar met hun situatie, met dit verschil dat een deel van het gebied nr. 33 voor het bestreden gewestelijk RUP in natuurgebied lag en thans in agrarisch gebied komt te liggen. Voor de percelen kadastraal bekend sectie D, nrs. 190/c en 187/a was zelfs de beweging van bosgebied naar agrarisch gebied mogelijk. Ook voor deze percelen werd de

redenering toegepast dat de verwerende partij de landbouwzone wenst te bewaren, doch hiervoor wordt dan natuurgebied en bosgebied opgeofferd. Specifiek voor de percelen nrs. 190/c en 187/a stellen de verzoekende partijen zich de vraag hoe de wijziging van de bestemming bosgebied naar agrarisch gebied gerechtvaardigd is, nu zich op deze percelen twee woningen zonder landbouwfunctie bevinden. Hoe dit zich dan verhoudt tot het uitbreiden van de natuurgebieden, is niet duidelijk.

Eveneens voor de overige verzoekende partijen kan de vraag worden gesteld “waarom net hun percelen worden opgenomen in het plangebied [...] en andere percelen dan weer niet”. Zo merken de verzoekende partijen op dat “het GRUP helemaal de taalgrens volgt, doch plots dan enkele percelen uitsluit uit het plangebied” en dat het “onduidelijk” is “[w]aarom dat dit gebeurt”. Hetzelfde geldt voor het perceel van de eerste verzoekende partij. Het is onduidelijk waarom zijn perceel landbouwgrond wel in het plangebied valt en de andere aangrenzende percelen niet.

Volgens de verzoekende partijen is de situatie van de tweede verzoekende partij bovendien ook nog vergelijkbaar met de manege gelegen in het gebied nr. 33. Nergens in de beschrijvingen van gebied nr. 11 of 24 is er rekening gehouden met de aanwezigheid van de paardenfokkerij van de tweede verzoekende partij. De verwerende partij heeft daarentegen wel een uitzondering gemaakt voor de manege gelegen in het gebied nr. 33. Waarom de paardenfokkerij van de tweede verzoekende partij ondergeschikt is aan de realisatie van de natuurdoelstelling en de manege gelegen in het gebied nr. 33 blijkbaar belangrijker is dan de natuurdoelstelling, is een raadsel. Een verantwoording is hiervoor niet terug te vinden in de bestreden beslissing.

De verzoekende partijen menen dan ook dat het vaststaat dat het gelijkheidsbeginsel geschonden is. Minstens is het motiveringsbeginsel geschonden aangezien er niet gemotiveerd wordt in welke zin de verschillende behandeling in het gewestelijk RUP gerechtvaardigd is.

34. In de memorie van antwoord werpt de verwerende partij vooreerst op dat het middel slechts op een zeer summiere wijze is uitgewerkt.

De door de verzoekende partijen aangebrachte vergelijkingspunten tussen de percelen van de zesde verzoekende partij (gebied nr. 14) en de percelen gelegen in de gebieden nrs. 33 en 36 zijn manifest onvoldoende om tot vergelijkbare situaties te besluiten. Uit de luchtfoto bij de toelichtingsnota van de desbetreffende percelen blijkt zeer duidelijk dat de percelen die de verzoekende partijen ter vergelijking aanhalen, respectievelijk gelegen in de gebieden nrs. 33 en 36, meer in detail beschouwd allen een verschillende ligging hebben en op een verschillende manier in verhouding staan tot zowel de omringende percelen als het Heverleebos en het Meerdaalwoud. Deze percelen worden in hoofdzaak omringd door landbouwpercelen en sluiten meer dan de percelen van de verzoekende partijen aan bij de bebouwing rond de Maurits Noëstraat. De percelen in eigendom van de zesde verzoekende partij worden in hoofdzaak omringd door bossen en natuurgebied en sluiten dicht aan bij het Heverleebos.

In zoverre de verzoekende partijen wijzen op een verschil in behandeling tussen de “percelen langs de taalgrens” en “enkele percelen langs de taalgrens” die worden uitgesloten van het plangebied, merkt de verwerende partij op dat de enkele omstandigheid dat al deze percelen langs de taalgrens gelegen zijn, onvoldoende is om vast te stellen dat het percelen betreft die zich in een identieke situatie bevinden.

Wat betreft de vergelijking die de verzoekende partijen maken tussen de situatie van de tweede verzoekende partij, die een paardenfokkerij uitbaat, gelegen in de gebieden nrs. 11 en 24, enerzijds, en de situatie van de manege gelegen in het gebied nr. 33, anderzijds, stelt de verwerende partij opnieuw vast dat de enkele omstandigheid dat een manege wordt uitgebaat onvoldoende is om te kunnen spreken van een vergelijkbare situatie. De gebieden nrs. 11 en 24 liggen aan de buitenzijde van het plangebied en vormen uitlopers van het Meerdaalwoud. De manege in het gebied nr. 33 ligt in het

verbindingsgebied tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud en wordt omgeven door agrarische percelen en de bebouwing in de Maurits Noëstraat.

Volgens de verwerende partij tonen de verzoekende partijen dus allerminst aan dat vergelijkbare situaties op een verschillende manier behandeld worden. Verder verwijst de verwerende partij naar de motivering opgenomen in de toelichtingsnota, alsook naar haar uiteenzetting bij het eerste middel waaruit blijkt dat bij de opstelling van het gewestelijk RUP is rekening gehouden met de kenmerken van elk specifiek perceel. Aangezien de door de verzoekende partijen aangehaalde percelen zich geenszins in een identieke situatie bevinden en er bovendien een uitdrukkelijke verantwoording is opgenomen in het administratief dossier, kan er geen sprake zijn van een schending van het gelijkheidsbeginsel.

35. In de memorie van wederantwoord hernemen de verzoekende partijen de uiteenzetting uit het verzoekschrift en voegen hier nog aan toe dat de verwerende partij nalaat in te gaan op hun concrete argumentatie aangaande de gelijkenissen tussen de diverse gebieden die desondanks toch op verschillende wijze worden behandeld. Volgens de verwerende partij zouden de percelen van de zesde verzoekende partij in hoofdzaak omringd worden door bossen en zodoende beter aansluiten bij het Heverleebos. Deze stelling is foutief zoals blijkt uit een luchtfoto waarop de bedrijfszetel te zien is samen met de omliggende weiden. Dit toont eens te meer aan dat de verwerende partij de bestreden beslissing nam zonder kennis van de concrete situatie ter plaatse. Voorts menen de verzoekende partijen dat de verwerende partij zichzelf tegenspreekt door in haar memorie van antwoord, enerzijds, te argumenteren dat de percelen die omringd zijn door agrarische percelen niet in aanmerking komen voor natuurgebied en, anderzijds, te stellen dat de loutere aanwezigheid van agrarische gebieden naast bepaalde percelen onvoldoende is om deze niet de bestemming natuurgebied te geven. Hierdoor wordt de onduidelijkheid aangaande het gewestelijk RUP nogmaals zeer treffend geïllustreerd.

36. In de laatste memorie herhalen de verzoekende partijen in wezen wat zij reeds aanhaalden in de eerdere procedurestukken en vullen nog aan

dat de verantwoording voor de ongelijke behandeling in de toelichtingsnota moet kunnen worden teruggevonden, en dat het dus niet de bedoeling is dat slechts achteraf verduidelijking omtrent de ongelijke behandeling wordt gegeven.

Beoordeling

37. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden indien in rechte en in feite gelijke situaties zonder objectieve en redelijke verantwoording ongelijk worden behandeld. De verzoekende partij die de schending van het gelijkheidsbeginsel aanvoert, moet dit in het verzoekschrift met concrete en precieze gegevens aantonen.

38. De zesde verzoekende partij vergelijkt haar percelen vooreerst met de percelen gelegen binnen het gebied nr. 36.

Zij stelt dat deze percelen met haar percelen vergelijkbaar zijn onder meer omdat ze alle “voorafgaandelijk aan het GRUP Heverleebos – Meerdaalwoud in hoofdorde of ondergeschikte orde de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied” hadden.

Hoewel met de zesde verzoekende partij kan worden vastgesteld dat de percelen van het gebied nr. 36 inderdaad volgens het gewestplan de bestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied hadden, blijkt dit niet zonder meer het geval te zijn voor alle percelen van de zesde verzoekende partij. Sommige percelen van de zesde verzoekende partij hadden immers de bestemming bosgebied of natuurgebied. De zesde verzoekende partij laat na te preciseren ten aanzien van welke van haar percelen zij een schending van het gelijkheidsbeginsel ontwaart, terwijl dient vastgesteld te worden dat haar percelen verspreid liggen binnen het plangebied en er dan ook niet voor alle percelen sprake is van een “ligging tussen het Heverleebos en het Meerdaalwoud [die] identiek [is]”. Bovendien liggen de percelen met haar landbouwbedrijfszetel volgens het bestreden gewestelijk RUP in agrarisch gebied, net als de

bedrijfszetel binnen het gebied nr. 36. Het middel is op dit punt dan ook niet voldoende uitgewerkt.

39. Waar de verzoekende partijen – zonder onderscheid – hun situatie vergelijken met de “situatie van de manege gelegen in gebied nr. 33”, dient te worden vastgesteld dat de manege zelf reeds volgens het gewestplan de bestemming “gebied voor dagrecreatie” had, en middels het bestreden gewestelijk RUP bestemd wordt tot “recreatiegebied met overdruk natuurverweving”. De manege ligt evenwel niet in het gebied nr. 33, maar in het gebied nr. 20, en de bestemming wordt gemotiveerd in de toelichtingsnota. Anders dan de verzoekende partijen voorhouden, komt geen deel van het omliggende natuurgebied in agrarisch gebied te liggen, maar voorziet het bestreden gewestelijk RUP een omvorming van een klein deel van het natuurgebied naar “recreatiegebied met overdruk natuurverweving”.

Ook in dit geval is er geen sprake van een in rechte en in feite gelijke situatie.

40. Daarnaast wijzen de verzoekende partijen nog op de percelen kadastraal bekend sectie D, nrs. 190/c en 187/a, waar een omzetting gebeurt van de gewestplanbestemming bosgebied naar agrarisch gebied, maar ook hier maken de verzoekende partijen niet aannemelijk dat het om feitelijk vergelijkbare situaties zou gaan.

41. Verder stellen de verzoekende partijen dat “het GRUP helemaal de taalgrens volgt, doch plots dan enkele percelen uitsluit uit het plangebied” en dat het “onduidelijk” is “[w]aarom dat dit gebeurt”, of nog dat het perceel van de eerste verzoekende partij binnen het plangebied valt en andere aangrenzende percelen niet. Hierbij dient opnieuw te worden vastgesteld dat het middel op dit punt niet voldoende uitgewerkt is. De verzoekende partijen laten immers na concreet aan te tonen dat deze uitgesloten percelen in rechte en in feite vergelijkbaar zijn met hun percelen.

42. Een schending van het gelijkheidsbeginsel wordt niet aangetoond.

43. Het tweede middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

44. De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit “de schending van de beginselen van behoorlijk bestuur, met name het rechtszekerheidsbeginsel juncto het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel”.

Ze zetten vooreerst uiteen dat het advies van de Boerenbond naar aanleiding van de plenaire vergadering reeds een probleem aankaartte van rechtszekerheid “met betrekking tot onder andere de bestemming bosgebied” in het bestreden gewestelijk RUP. Ze stellen dat ze ook zelf de onzekerheid van “de nieuwe bestemmingen” hebben aangekaart.

Vervolgens hernemen de verzoekende partijen in hun middeluiteenzetting de stedenbouwkundige voorschriften van de bestemmingen agrarisch gebied met overdruk natuurverweving (artikel 1.4) en natuurgebied (artikel 3).

Uit artikel 1.4 van de stedenbouwkundige voorschriften blijkt dat landbouw nevensgeschikt is. Hoe dit zich in de praktijk zal vertalen met betrekking tot de landbouwactiviteiten van de verzoekende partijen is volgens hen echter onduidelijk. Ze voeren aan dat de verwerende partij zelfs nalaat te verduidelijken of de landbouwactiviteiten zoals deze zich momenteel voordoen (veeteelt, ...) nog toegelaten zijn. Bovendien is de verwerende partij van mening dat zij voor deze percelen geen vergoeding dient te voorzien.

Voor de bestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur in ontwikkeling (artikel 3.4) geldt dat de huidige landbouwactiviteiten toegelaten zijn tot aan de realisatie van de bestemming voor zover deze handelingen nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven. Evenwel heeft de verwerende partij nagelaten enige verduidelijking op te nemen wanneer precies de beide bestemmingen gerealiseerd zullen worden en hoe dit dan zal verlopen. Voor de bestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur (artikel 3.3) wordt zelfs niet aangeduid of de landbouwactiviteiten van de verzoekende partijen nog mogelijk zijn op deze percelen. Op basis van de voorschriften lijken landbouwactiviteiten voor de percelen die onder deze bestemming vallen, uitgesloten. Dit valt niet te rijmen met de doelstelling tot behoud van de agrarische activiteiten.

De verzoekende partijen voeren aan dat het op basis van deze stedenbouwkundige voorschriften geheel onduidelijk is om in te schatten hoe lang de landbouwactiviteiten kunnen worden verdergezet. Ondanks het advies van de Boerenbond en de bezwaren van de verzoekende partijen heeft de verwerende partij geen verduidelijking aangebracht op dit vlak. De stedenbouwkundige voorschriften voldoen zodoende niet aan het rechtszekerheidsbeginsel, “daar het niet voorzienbaar is voor verzoekende partijen wanneer precies de bestemming natuurgebied/natuurverwe[...]ving zal gerealiseerd worden en hoelang het landbouwbedrijf en de woning op de betrokken percelen kan blijven”.

Tevens menen de verzoekende partijen dat het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel op deze wijze worden geschonden, aangezien de Boerenbond en de verzoekende partijen deze problematiek reeds ter sprake brachten, doch de verwerende partij naliet te motiveren waarom er volgens haar geen sprake zou zijn van een rechtsonzekere situatie.

45. In haar memorie van antwoord merkt de verwerende partij op dat in het kader van het openbaar onderzoek door enkele bezwaarindieners werd

gevraagd om in de stedenbouwkundige voorschriften van de bestemmingen natuurgebied (artikel 3) en bosgebied (artikel 4) meer rechtszekerheid voor de landbouwers in te bouwen door te vermelden dat ontheffing van nulbemesting in die gebieden wordt toegestaan en door de woorden “totdat de natuurbestemming gerealiseerd is” te schrappen. Volgens de bezwaarindieners geeft deze passage geen zekerheid nopens de vraag hoelang de bestaande landbouwactiviteiten verdergezet kunnen worden. De bevindingen die door de verzoekende partijen in het kader van dit middel worden uitgewerkt, werden dus ook reeds – door andere bezwaarindieners – tijdens het openbaar onderzoek opgemerkt. In de bestreden beslissing heeft de verwerende partij op dit bezwaar geantwoord. Uit dit antwoord blijkt dat het realiseren van de bestemming “bosgebied” en “natuurgebied” *in concreto* dient te worden bepaald op het ogenblik van het stopzetten van de landbouwactiviteit. De verwerende partij merkt op dat “de eerste verzoekende partij als eigenaar en de tweede verzoekende partij als uitbater (*sic*)” dus in eerste instantie bepalen wanneer deze bestemming wordt gerealiseerd. Hoewel er geen handelingen mogen worden verricht die ingaan tegen de stedenbouwkundige voorschriften die in het gewestelijk RUP werden opgenomen, bestaat er geenszins een verplichting in hoofde van de verzoekende partijen om de bestemming die door het gewestelijk RUP wordt toegekend onmiddellijk te realiseren. Pas wanneer de verzoekende partijen hun landbouwactiviteiten stopzetten, kan de bestemming die door het gewestelijk RUP wordt toegekend, gerealiseerd worden. Van enige rechtsonzekerheid in hoofde van de verzoekende partijen kan er dus geen sprake zijn.

46. De verzoekende partijen hernemen in de memorie van wederantwoord de uiteenzetting uit het verzoekschrift en werpen op dat de stelling van de verwerende partij toch enkele vragen doet rijzen. Zo stelt de verwerende partij zelf dat de verzoekende partijen geen enkele handeling meer mogen verrichten in strijd met de voorschriften van het gewestelijk RUP. Dit heeft tot gevolg dat zij hun landbouwactiviteiten ook niet meer zomaar kunnen verderzetten. Elke vernieuwing of uitbreiding ten voordele van de activiteit, zal niet worden toegelaten. De verwerende partij dient zich overigens ook te realiseren dat door de nieuwe voorschriften de verzoekende partijen achterblijven

met een landbouwbedrijf dat niets meer waard is. Zodra zij hun activiteiten stopzetten, zullen de bestemmingen conform het gewestelijk RUP verplicht gerealiseerd worden. Het is op dit punt niet duidelijk of deze verplichting ook geldt indien zij hun bedrijf aan een derde overlaten.

47. In hun laatste memorie stellen de verzoekende partijen verder nog dat er niet expliciet voorzien wordt in een uitdoofscenario voor de agrarische activiteiten en dat uit de formulering van de stedenbouwkundige voorschriften niet duidelijk blijkt of de nieuwe bestemming wordt gerealiseerd op het moment dat de huidige betrokken landbouwer of het huidig betrokken landbouwbedrijf de activiteiten stopzet.

48. In de laatste memorie herhaalt de verwerende partij dat in het bestreden besluit naar aanleiding van een gelijkaardig bezwaar werd verduidelijkt dat de bestemming van het gebied gerealiseerd wordt “op het ogenblik dat het terrein niet meer in landbouwgebruik is”. Het realiseren van de bestemming “bosgebied” en “natuurgebied” dient dus *in concreto* te worden bepaald op het ogenblik van het stopzetten van de landbouwactiviteit zelf. Deze passage is voldoende duidelijk, zodat van enige rechtsonzekerheid in hoofde van de verzoekende partijen geen sprake is.

Beoordeling

49. Ingevolge artikel 1.1.3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO) wordt de ruimtelijke ordening van het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten vastgelegd in ruimtelijke structuurplannen, ruimtelijke uitvoeringsplannen en verordeningen.

Luidens artikel 2.2.2, § 1, eerste lid, 2°, VCRO bevat een RUP onder meer “de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting en/of het beheer”.

50. Volgens het beginsel van de rechtszekerheid moet de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk zijn, zodat de rechtzoekende in redelijke mate de gevolgen van een bepaalde handeling kan voorzien op het tijdstip dat die handeling wordt verricht.

Uit het voorgaande volgt dat stedenbouwkundige voorschriften, ter wille van de rechtszekerheid, voldoende duidelijk dienen te worden geformuleerd.

Dit betekent evenwel niet dat de bestemmingsvoorschriften zo moeten worden opgevat dat zij aan de overheid bij de realisatie van de onderscheiden bestemmingen geen appreciatieruimte meer kunnen laten. Zij mogen evenwel niet zodanig worden opgevat dat de definitieve bestemming van een bepaald gebiedsdeel, die met toepassing van het subsidiariteitsbeginsel op dat planniveau moet worden vastgesteld, niet in het plan zelf maar pas ingevolge een latere beslissing zal worden vastgesteld.

Het plan moet dus op het betrokken planniveau op een rechtszekere wijze de bestemming van de verschillende gebiedsdelen vaststellen.

51. In het middel viseren de verzoekende partijen de stedenbouwkundige voorschriften van de bestemmingen agrarisch gebied met overdruk “natuurverweving” (artikel 1.4), natuurgebied (artikel 3) en bosgebied (artikel 4), en voeren ze meer bepaald aan dat deze voorschriften niet de nodige rechtszekerheid bieden in verband met de toekomstmogelijkheden van de bestaande landbouwactiviteiten binnen deze zones.

52. Artikel 1.4 van de stedenbouwkundige voorschriften stelt het volgende aangaande de bestemming agrarisch gebied met overdruk “natuurverweving”:

“Artikel 1.4
Aanduiding in overdruk
Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn.

In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikelen 1.1 tot 1.3 volgende bijkomende bepalingen:

- De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.
- Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten, met uitzondering van het oprichten van schuilhokken voor dieren voor zover de omvang ervan in verhouding staat tot de begraasbare oppervlakte.”

Met het voormelde stedenbouwkundig voorschrift wordt de bestemming van het betrokken gebied op rechtszekere wijze bepaald: het gebied wordt bestemd als “agraris gebied” met een overdruk als “natuurverwevingsgebied”, waarbij bepaald wordt dat de functies natuurbehoud en landbouw nevensgeschikt zijn. De bijhorende bestemmingsvoorschriften zijn voldoende duidelijk geformuleerd: uit de voorschriften blijkt dat in de aangeduide gebieden bijkomende bepalingen gelden ten aanzien van de bestemmingsvoorschriften van het agrarisch gebied (artikelen 1.1 tot 1.3). De artikelen 1.1 tot 1.3 worden door de verzoekende partijen niet bekritiseerd. Ook de bijkomende bepalingen zijn voldoende duidelijk en laten de verzoekende partijen niet in het ongewisse omtrent wat toegelaten is of niet binnen de betrokken zone. Anders dan de verzoekende partijen voorhouden, is het duidelijk in welke mate en onder welke voorwaarden zij hun landbouwactiviteiten kunnen verder zetten.

In zoverre de verzoekende partijen stellen dat niet voorzien wordt in enige vorm van compensatie, dient te worden opgemerkt dat de opname in een bij het gewestelijk RUP gevoegd register van percelen waarvoor de doorgevoerde bestemmingswijziging aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, niet rechtscheppend is. De al dan niet opmaak van zo een register of de al dan niet opname in zo een register is geen noodzakelijke voorwaarde om al dan niet aanspraak te kunnen maken op een planschadevergoeding. In elk geval behoren, luidens artikel 2.6.3 VCRO, de

vorderingen tot betaling van planschadevergoedingen tot de bevoegdheid van de rechtbanken van eerste aanleg.

53. Het middel is niet gegrond in zoverre het betrekking heeft op de bestemming agrarisch gebied met overdruk “natuurverwevingsgebied” (artikel 1.4).

54. Aangaande de bestemming natuurgebied stellen de verordenende stedenbouwkundige voorschriften van het bestreden gewestelijk RUP wat volgt:

“Artikel 3. Natuurgebied

Artikel 3.1

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos. Recreatief medegebruik is een ondergeschikte functie.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten.

Artikel 3.2

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen

zijn toegelaten.

De in artikel 3.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

Artikel 3.3

aanduiding in overdruk

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.

Artikel 3.4

Aanduiding in overdruk

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur in ontwikkeling.

Totdat de natuurfunctie effectief gerealiseerd is, zijn werken, handelingen en wijzigingen met het oog op de bestaande activiteiten toegelaten, met uitzondering van het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies én voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden en ontwikkeld worden.

Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten met uitzondering van het oprichten van schuilhokken voor dieren voor zover de omvang ervan in verhouding staat tot de begraasbare oppervlakte.”

55. De toelichting bij de bestemming natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur” (artikel 3.3) stelt het volgende:

“Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en is in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied.

In voorkomend geval is een vastgesteld natuurrichtplan bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk natuurrichtplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de vergunningsaanvragen voor bovenvermelde werken, handelingen, voorzieningen, inrichtingen en wijzigingen.”

Aldus wordt de bestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur (artikel 3.3) op rechtszekere wijze vastgesteld: het gebied behoort onmiddellijk tot de bestemmingscategorie van de grondkleur en er is geen overgangsmaatregel voorzien voor eventuele bestaande landbouwactiviteiten. De bespreking van het eerste middel in acht genomen, is dit niet in strijd met de doelstellingen van het bestreden gewestelijk RUP.

56. Het middel is niet gegrond in zoverre het betrekking heeft op de bestemming natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur” (artikel 3.3).

57. Met betrekking tot de bestemming natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4) stelt de toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften het volgende:

“Bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur
[...]

Bestaande activiteiten in het gebied kunnen behouden blijven totdat de natuurbestemming gerealiseerd is. Dat is een feitelijke kwestie. De activiteiten in het gebied moeten het behoud van de reeds aanwezige natuurwaarden garanderen en mogen het herstel en de verdere ontwikkeling ervan niet hypothekeren.”

58. Het verordenend stedenbouwkundig voorschrift met betrekking tot de bestemming bosgebied luidt als volgt:

“Artikel 4. Bosgebied

Artikel 4.1

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten.

Artikel 4.2

Tot aan de realisatie van de bestemming zijn per perceel de handelingen toegelaten die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven.

Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten met uitzondering van het oprichten van schuilhokken voor dieren voor zover de omvang ervan in verhouding staat tot de begraasbare oppervlakte.

Artikel 4.3

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen

zijn toegelaten.

De in artikel 4.1 tot 4.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.

[...].”

De toelichting bij dit artikel vermeldt onder meer het volgende:

“Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten

Het bestaande landbouwgebruik kan behouden blijven tot het moment waarop de bosbestemming wordt gerealiseerd met de aanplant van bomen.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten.
[...].”

59. Uit het voorgaande volgt dat, ondanks de bestemming als natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4) en bosgebied (artikel 4) middels het bestreden gewestelijk RUP, de landbouwactiviteiten op de percelen van de verzoekende partijen in beperkte mate kunnen worden verdergezet, “[t]otdat de natuurfunctie effectief gerealiseerd is” (artikel 3.4 – natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur in ontwikkeling) of “[t]ot aan de realisatie van de bestemming” (artikel 4.2 – bosgebied). Dienaangaande wordt in de toelichtende kolom bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften enkel verduidelijkt dat de realisatie van de natuurbestemming “een feitelijke kwestie” is en dat, wat het bosgebied betreft, het bestaande landbouwgebruik behouden kan blijven “tot het moment waarop de bosbestemming wordt gerealiseerd met de aanplant van bomen”.

Aldus wordt het voortbestaan van de bestaande landbouwbedrijven in dit natuur- en bosgebied volledig afhankelijk gesteld van de effectieve realisatie van de bestemming natuurgebied of bosgebied. Het moment waarop deze bestemmingen zullen worden gerealiseerd, wordt evenwel niet op rechtszekere wijze bepaald en is evenmin bepaalbaar. Met de verzoekende partijen moet dan ook worden vastgesteld dat zij volledig in het ongewisse blijven omtrent de vraag hoelang de bestaande landbouwactiviteiten op de betrokken percelen nog kunnen worden verdergezet.

Uit de gegevens van de zaak blijkt dat enkele bezwaarindieners tijdens het openbaar onderzoek reeds hadden gevraagd om in de stedenbouwkundige voorschriften van artikel 3 en artikel 4 meer rechtszekerheid in te bouwen voor de landbouwers. Naar aanleiding van dit bezwaar wordt in het bestreden besluit gesteld “dat de bepaling die stelt dat landbouwgebruik toegelaten is tot de bestemming gerealiseerd is, voldoende duidelijk aangeeft dat dit om een beschrijving van de feitelijke situatie gaat op het ogenblik dat een terrein niet meer in landbouwgebruik is”. In de memorie van antwoord

verduidelijkt de verwerende partij nog dat het realiseren van de bestemming bosgebied en natuurgebied “in concreto [dient] te worden bepaald op het ogenblik van het stopzetten van de landbouwactiviteit” en dat “de eerste verzoekende partij als eigenaar en de tweede verzoekende partij als uitbater dus in eerste instantie bepalen wanneer deze bestemming wordt gerealiseerd” vermits de bestemming die door het gewestelijk RUP wordt toegekend, pas kan worden gerealiseerd “wanneer de verzoekende partijen hun landbouwactiviteiten stopzetten”.

Deze nadere aanwijzingen, die niet zijn opgenomen in de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bij het bestreden gewestelijk RUP, zijn niet van aard de vastgestelde onduidelijkheid en onzekerheid weg te nemen. Integendeel vergroten ze de onzekerheid aangaande het effectief realiseren van de bestemming als natuurgebied en bosgebied.

60. Uit het voorgaande volgt dat het bestreden gewestelijk RUP de bestemming van de percelen van de verzoekende partijen in de gebieden natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4) bosgebied (artikel 4) niet op duidelijke en rechtszekere wijze vaststelt.

In zoverre is het derde middel gegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

61. De verzoekende partijen leiden een vierde middel af uit “de schending van artikelen 5, 39 en 134 van de Gecoördineerde Grondwet juncto artikelen 2 en 19 §3 van de Bijzonder Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen”.

De verzoekende partijen lichten toe dat de verwerende partij op basis van de ingeroepen bepalingen enkel regels kan uitvaardigen voor het

grondgebied van het Vlaamse Gewest. Ze menen dat de verwerende partij haar territoriale bevoegdheid heeft overschreden voor wat betreft de percelen van de derde verzoekende partij, kadastraal bekend sectie K, nrs. 92/n en 92/d. De grens tussen het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest loopt gelijk met de taalgrens en de percelen van de derde verzoekende partij liggen gedeeltelijk in de beide gewesten. Op de plannen gevoegd bij het bestreden gewestelijk RUP wordt deze grens foutief aangeduid. Hierdoor bevat een deel van het bestreden gewestelijk RUP grondgebied van het Waalse Gewest. Uit inlichtingen die ingewonnen werden bij de gemeente Beauvechain (waar deze percelen gedeeltelijk liggen) blijkt dat deze laatste bevestigt dat de verwerende partij haar territoriale bevoegdheid heeft overschreden met de bestreden beslissing. De verwerende partij was bijgevolg niet bevoegd om de bestreden beslissing te nemen.

62. In de memorie van antwoord verduidelijkt de verwerende partij dat zij voor de opmaak van plannen gebruik maakt van het Grootchalig Referentiebestand (GRB) dat alle kadasterpercelen van Vlaanderen omvat. Uit de kadastrale plannen, die ook consulteerbaar zijn via de website van de Federale Overheidsdienst Financiën, blijkt dat de betrokken percelen wel degelijk binnen het Vlaamse Gewest gelegen zijn. Overigens zouden deze percelen in het andere geval niet kadastraal genummerd zijn volgens de gemeente Bierbeek, gelegen in het Vlaamse Gewest. Dit blijkt voldoende uit de overzichtsplannen, waarbij de taalgrens staat aangeduid als de donkerpaarse lijn. De vaststellingen op basis van deze kadastrale plannen kunnen niet worden weerlegd door een eenzijdige verklaring van de gemeente Beauvechain, die op geen enkel plan is gesteund. De verzoekende partijen leveren dan ook geen enkel afdoende bewijs ter ondersteuning van het aangevoerde middel.

63. In de memorie van wederantwoord hernemen de verzoekende partijen de uiteenzetting uit het verzoekschrift en voegen hier enkel aan toe dat de memorie van de verwerende partij onvoldoende is om hun argumentatie dienaangaande te weerleggen.

64. In de laatste memorie komen de verzoekende partijen niet terug op dit vierde middel.

Beoordeling

65. Er dient te worden opgemerkt dat de verzoekende partijen louter beweren maar niet aantonen dat de percelen gelegen te Bierbeek, kadastraal bekend sectie K, nrs. 92/d en 92/n gedeeltelijk in beide gewesten liggen.

Met verwijzing naar de kadastrale plannen stelt de verwerende partij dat deze percelen wel degelijk uitsluitend binnen het Vlaamse Gewest gelegen zijn. Ook de auditeur komt, na vergelijking van het verordenend grafisch plan met de kadasterplannen, tot deze vaststelling.

Aldus blijkt niet dat de gewestgrens foutief zou zijn aangeduid op het verordenend grafisch plan.

Ten overvloede kan worden opgemerkt dat de gemeente Beauvechain in het door de verzoekende partijen bijgebrachte schrijven van 24 september 2014 enkel stelt dat zij niet geraadpleegd werd bij de vaststelling van het bestreden gewestelijk RUP en verwijst naar plannen die de derde verzoekende partij haar heeft overgemaakt. Zij stelt daarbij louter vast dat de perimeter van deze plannen “lijkt” door te lopen tot op haar grondgebied en dat van het Waalse Gewest. Dit document is alleszins niet van aard de bevindingen van de verwerende partij en de auditeur te ontkrachten.

66. Het vierde middel is niet gegrond.

VI. Omvang van de nietigverklaring

Standpunt van de partijen

67. In haar memorie van antwoord vraagt de verwerende partij een eventuele nietigverklaring te beperken tot de percelen van de verzoekende partijen. De verwerende partij licht toe dat het bestreden gewestelijk RUP een zeer ruim toepassingsgebied heeft, waarvan de percelen van de verzoekende partijen slechts een zeer klein onderdeel uitmaken, zodat de doelstellingen van het gewestelijk RUP ook zonder de percelen van de verzoekende partijen kan worden gerealiseerd. De percelen van de verzoekende partijen kunnen derhalve worden afgesplitst van de rest van het plan. De globale doelstelling van het plan blijft hierbij ongewijzigd.

68. In hun memorie van wederantwoord verzetten de verzoekende partijen zich tegen een eventuele gedeeltelijke nietigverklaring van het plan. Zij stellen dat de begane onwettigheden het bestreden gewestelijk RUP in zijn geheel aantasten. De opgeworpen middelen zijn gericht tegen de doelstellingen van het bestreden gewestelijk RUP en tegen de stedenbouwkundige voorschriften ervan. Indien deze middelen worden aangenomen, zou een gedeeltelijke vernietiging voor de percelen van de verzoekende partijen deze voorschriften en doelstellingen niet volledig uit de rechtsorde doen verdwijnen. Gelet op de aard van de middelen, is een gedeeltelijke nietigverklaring niet mogelijk.

Beoordeling

69. Uit het verzoekschrift blijkt dat de verzoekende partijen zich met hun vordering verzetten tegen de herbestemming van hun percelen door het bestreden gewestelijk RUP. Met de verwerende partij moet worden vastgesteld dat een gebeurlijke nietigverklaring van het gewestelijk RUP, beperkt tot deze percelen, een volledige genoegdoening voor hen meebrengt. De verzoekende partijen verduidelijken niet in hoeverre ze er belang bij hebben om alle voorschriften en doelstellingen van het gewestelijk RUP volledig uit de

rechtsorde te zien verdwijnen, zoals zij in hun memorie van wederantwoordponeren.

70. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen voorhouden, tast de in het derde middel vastgestelde onwettigheid niet het bestreden gewestelijk RUP in zijn geheel aan, maar betreft het enkel de onduidelijke toekomstmogelijkheden van de landbouwbedrijven van de verzoekende partijen binnen de bestemmingen bosgebied (artikel 4) enerzijds en natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4) anderzijds. Het blijkt niet dat een nietigverklaring, beperkt tot de percelen van de verzoekende partijen gelegen binnen deze specifieke bestemmingen, de algemene economie van het plan zou aantasten. De verwerende partij bevestigt dit overigens ook in haar memorie van antwoord.

De nietigverklaring dient te worden beperkt tot de percelen van de verzoekende partijen die middels het bestreden gewestelijk RUP bestemd worden tot natuurgebied met overdruk “grote eenheid natuur in ontwikkeling” (artikel 3.4) of bosgebied (artikel 4).

71. De exceptie is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse regering van 23 mei 2014 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur, regio Hageland: natuur-, bos- en landbouwgebieden “Heverleebos en Meerdaalwoud”, in zoverre het betrekking heeft op :

- het perceel gelegen te Oud-Heverlee (Blanden), Rooikapelstraat 41, kadastraal bekend sectie B, nr. 70/r,**
- de percelen gelegen te Bierbeek, Oude Geldenaaksebaan 14, kadastraal bekend sectie C, nrs. 545/a, 548, 549/d, 549/e, 564/b, 564/c en 565/c,**

- de percelen gelegen te Bierbeek, kadastraal bekend sectie K, nrs. 92/d en 92/n,
- het perceel gelegen te Bierbeek, Milsedreef, kadastraal bekend sectie K, nr. 6/c,
- de percelen gelegen te Bierbeek, kadastraal bekend sectie K, nrs. 100/a, 102/c, 96/a en 92/p,
- de percelen gelegen te Oud-Heverlee (Vaalbeek), kadastraal bekend sectie A, nrs. 225/e, 243/f, 253/d, 253/e, 253/f, 253/g en 254 en sectie B, nr. 304.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijke vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 1200 euro en op een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro die verschuldigd is aan de verzoekende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig juni 2016, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefanc,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust